

som paa, at en sliq Decentralisation er af en overordentlig Betydning ved Spørgsmaalene om en Indskrænkning af Embedsmændenes Antal og en Omordning af Retspleien, to Foranstaltninger, som jeg med min ærede Ven, Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (C. Nyholm) beklager, at vi endnu ikke iaar kunne forhandle, men paa hvilke man ganske sikkert til Gjengjæld kan stole, at der til næste Aar vil blive taget saa meget kraftigere fat. — Idet jeg nu skal tillade mig at udtale min fulde Paastjønneelse af Indholdet af de Lovforslag, som den ærede Minister har forelagt os, sigtende til at gennemføre den kommunale Frihed, og idet jeg, hvad særligt angaaer det Lovudkast, der handler om Kjøbstæderne, med hvilket vi for Diebliftet beskæftige os, villig skal indbrømme, at den ærede Minister derved har gjort et vigtigt og betydningsfuldt Skridt fremad, maa jeg dog beklage, at han, saavidt jeg skjønner, ikke har gjort Skridtet heelt. Jeg beder erindret, at Grundloven kun taler om et Tilshyn fra Statens Side, og ikke om nogen Medbestyrelse; men dette Lovforslag gjør ikke nogen Forandring i den Ret til Medbestyrelse af Communernes Anliggender, som efter den gjældende Lovgivning tilkommer kongelige Embedsmænd, nemlig Magistraten, det er i de større Byer, hvor der er en særegen Magistrat, Borgemeisteren og nogle Raadmænd, og i de mindre Byer, hvor en saadan ikke findes, Byfogden. Det er Communalbestyrelsen, hvem den fulde Raadighed over Communens Anliggender tillægges; men Communalbestyrelsen bestaaer af Borgerrepræsentanter og Magistrat, og dette anseer jeg for en Mangel ved Lovforslaget. De tidligere Regler om Forholdet imellem Borgerrepræsentanter og Magistrat indeholdtes i Anordningen af 24de October 1837, hvor efter det i Virkeligheden var Øvrigheden, der styrede Communens Anliggender, blot saaledes, at der i de fleste Sager skulde stee en væsentlig Medvirkning fra Borgerrepræsentanternes, eller, som det den Gang heed, de eligerede Borgeres Side. Heri stede der en vigtig Forandring, som vistnok var et betydningsfuldt Fremskridt, ved den af den ærede første Taler omtalte Lov af 23de Januar

1862. Denne Lov gif ingenlunde ud paa at give Communerne større Frihed, end de havde, men den ordnede paa en anden Maade Forholdet imellem Communalbestyrelsens Medlemmer, mellem det folkelige og det kongelige Element hvert paa sin Side, saaledes at Eftertrykket mere blev lagt paa Borgerrepræsentanterne. En virkelig Medbestyrelse af det kongelige Element blev dog imidlertid tilbage, og den bestaaer endnu. Der tilkommer Magistraten Stemmeret, ja, endog en privilegeret Stemmeret, men jeg maa tilstaae, at jeg ikke kan tænke mig en fuldstændig Gjennemførelse af Grundlovens 10te Paragraph om kommunal Frihed, uden at Magistraten mister sin Ret til Medbestyrelse og derimod indskrænkes til at udøve et Tilshyn. Den Grundtanke, hvorfra vi maae gaae ud, maa være den, at Borgernes Anliggender skulle afgjøres i deres egne Forsamlinger, og ikke af kongelige Embedsmænd; men vil man gennemføre denne Grundtanke, maa man gjøre væsentlig Forandring i den Medbestyrelsesret, som nu tilkommer Magistraten. Gjør man ikke dette, vil der ogsaa blive et forskjelligt Forhold i Kjøbstæderne, fra hvad der finder Sted i Kjøbenhavn, idet det nemlig er klart, at Borgemeistrene i Kjøbenhavn ingenlunde kunne sammenstilles med Borgemeistrene i Kjøbstæderne, da de første ikke ere kongelige, men kommunale Embedsmænd; de ere valgte af Borgerrepræsentanterne, af hvem de atter kunne sættes. Den Embedsmænd, som i Kjøbenhavn har Tilshynet med Communen, er Overpræsidenten. Han er berettiget til at blive bekendt med Alt, hvad der foretages af den samlede Communalbestyrelse — Magistrat og Borgerrepræsentanter —; han har Ret til at være tilstede i Møderne osv. — de nærmere Forrifter derom findes i Lov af 4de Marts 1857 —; men det er, som sagt, kun et Tilshyn, han udøver. See vi dernæst hen til det næste Lovudkast, der staaer opført paa Dagsordenen, ville vi see, at Sogneforstanderskaberne faae en større Selvstændighed, end denne Lov tillægger Borgerrepræsentanterne, thi i Sogneforstanderskaberne er der ingen kongelige Embedsmænd, hverken Herredsfoged eller Præst, tilstede med Stemmeret. Hvis den ærede Minister vil sige, at der ikke